

Ana Šeparović

*Desirable and Stigmatized: Subject, Form and Content as the Main Categories in the
Discourse of Croatian Socialist Realist Art Criticism*

U ovome radu ikonoklazam se razumijeva u širem značenju riječi, kao napuštanje i odbacivanje starih tema i oblika u svjetlu političkoga usmjeravanja i kontrole likovnih umjetnosti, odnosno kao političko upravljanje umjetničkom tematikom i stilistikom. U razdoblju socijalističkoga realizma (1945–1950) političke elite ili, prema Borisu Groysu „dizajneri nesvjesnog“, uočili su veliku važnost umjetnosti pri oblikovanju kolektivnog nesvjesnog u novome kolektivistički i masovno ustrojenome društvu. Unutar totalitarnoga okvira politički nadzirane i dirigirane umjetnosti, likovna kritika odigrala je presudnu ulogu u prijenosu socrealističke ideologije (Partijske linije) do umjetnika i publike. Ovaj rad donosi analizu diskursa hrvatske politički dirigirane likovne kritike koja je imala za cilj postizanje željene tematike i stilistike u likovnoj umjetnosti, sve u skladu sa socrealističkom doktrinom. Diskurs funkcionira kroz binarne opozicije – svaki željeni fenomen imao je svoj zabranjeni odnosno stigmatizirani pandan. U ovome radu fokus je upravo na tim opozicijama, koje su podijeljene prema glavnim prosudbenim kategorijama: temi, formi i sadržaju.